

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Факультет/інститут економічний

Кафедра теоретичної і прикладної економіки

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА

Освітня програма Економіка

Спеціальність 051 Економіка

Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 29 серпня 2019 р.

м. Івано-Франківськ - 2019

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Економіка підприємства
Викладач (-і)	к.е.н., доц. Ємець О.І.
Контактний телефон викладача	+380979040894
Е-mail викладача	olha.yemets@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку консультацій, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри https://ktype.pnu.edu.ua/графік-проведення-консультацій/ .
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Економіка підприємства – це наука, що вивчає і розкриває соціально-економічний і адміністративно-господарський механізм процесу створення необхідних людям матеріально-речових благ на рівні підприємства.</p> <p>Предмет економіки підприємства – вивчення механізмів діяльності та управління внутрішніми ресурсами підприємства, функціонування підприємницьких структур в умовах конкурентного середовища, фінансово-економічних результатів та ефективності діяльності підприємства.</p> <p>Об’єкт дослідження економіки підприємства – виробничі відносини й економічні закони та закономірності, що виникають і діють лише в окремих підприємствах і враховують особливості виробництва конкретного підприємства.</p> <p>Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів: Змістовий модуль 1. Підприємство у сучасній системі господарювання. Змістовий модуль 2. Ресурсне забезпечення діяльності підприємства Змістовий модуль 3. Організація та забезпечення ефективного розвитку підприємства.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Метою викладання навчальної дисципліни “ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА” є формування здатностей самостійно мислити, приймати управлінські рішення, виконувати комплексні економічні розрахунки для ефективного здійснення господарської діяльності на рівні і підприємств.</p> <p>1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни “ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА” є вивчення господарських процесів, що відбуваються у виробничо-комерційних системах підприємств; закріплення комплексу економічних знань і засвоєння досягнень теорії та практики управління підприємствами.</p> <p>1.3. Цілі навчальної дисципліни згідно з вимогами освітньої програми:</p> <p>1. Студент повинен знати:</p> <p>1.1. Сутність економіки як науки, необхідність її виникнення. Місце «економіки підприємства» в системі навчальних дисциплін.</p> <p>1.2. Правові основи функціонування підприємства як суб’єкта господарювання.</p> <p>1.3. Класифікацію підприємств та їх об’єднань.</p> <p>1.4. Методи і принципи управління підприємством. Організаційні структури управління.</p> <p>1.5. Класифікація ресурсів підприємства, джерела їх формування, оцінювати ефективність їх функціонування та розробляти напрямки підвищення ефективності використання.</p> <p>1.6. Визначення і оцінку результатів діяльності підприємства.</p> <p>1.7. Сутність поточних витрат і собівартості продукції.</p>	

1.8. Види цін та методи ціноутворення.

1.9. Методичні підходи до оцінки ефективності роботи підприємства.

1.10. Основні положення організації, планування та державного регулювання діяльності підприємства.

1.11. Принципи мотивації трудової діяльності, форми та системи оплати праці на підприємстві.

1.12. Методи і систему планування на підприємстві.

1.13. Шляхи припинення діяльності підприємства.

2. Студент повинен уміти:

2.1. Формулювати визначення понятійного апарату дисципліни.

2.2. Обирати систему амортизації і нараховувати амортизаційні відрахування.

2.3. Оцінювати ефективність використання окремих видів ресурсів.

2.4. Аналізувати ефективність роботи підприємства.

2.5. Проводити оцінку впливу чинників зовнішнього середовища на діяльність підприємства.

2.6. Складати калькуляцію продукції, аналізувати структуру поточних витрат підприємства.

2.7. Обирати метод ціноутворення та формувати ціну на продукцію.

2.8. Оцінювати фінансово-економічний стан підприємства.

2.9. Визначати економічну доцільність інвестицій.

3. Студент повинен мати навички:

3.1. Розв'язання економічних ситуацій.

3.2. Вибору організаційно-правової форми підприємства.

3.3. Аналізу процесу формування і ефективності використання економічних ресурсів підприємства.

3.4. Проведення обґрунтування рішень щодо доцільності інвестування.

3.5. Прийняття рішень та надання пропозицій щодо рівня підвищення ефективності діяльності підприємства.

4. Результати навчання (компетентності)

Результати навчання:

5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).

10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.

17. Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в одній або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

22. Демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об'єктами, та у невизначених умовах.

Компетентності:

ІК - Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК9. Здатність до адаптації та дій в новій ситуації.

ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

СК14. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

5. Організація навчання

Обсяг курсу – 90 год.			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
Лекції		16	
Практичні		14	
Самостійна робота		60	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Обов'язковий / вибірковий
3	051 Економіка	II	Цикл професійної підготовки Обов'язкові дисципліни

Тематика курсу			
Тема	Кількість годин		
	Лекції	Практичні	Самостійна робота
Тема 1. Теорії підприємств і основи підприємництва	1		4
Тема 2. Види підприємств, їх організаційно-правові форми	1		4
Тема 3. Зовнішнє середовище господарювання підприємств	1	1	4
Тема 4. Структура та управління підприємством	1	1	4
Тема 5. Ринок і продукція		2	6
Тема 6. Планування діяльності підприємства			2
Тема 7. Персонал підприємства, продуктивність і оплата праці	2	2	4
Тема 8. Капітал підприємства	2	2	2
Тема 9. Інвестиції	1	1	4
Тема 10. Інноваційна діяльність	1	1	4
Тема 11. Техніко-технологічна база і виробнича потужність підприємства	1	1	2
Тема 12. Організація виробництва і забезпечення якості продукції	1	1	6
Тема 13. Витрати на виробництво та реалізацію продукції	1	1	4
Тема 14. Фінансово-економічні результати діяльності підприємства	1	1	4
Тема 15. Розвиток підприємств: сучасні моделі, трансформація та реструктуризація	1		
Тема 16. Економічна безпека та антикризова діяльність.	1		
ІНДЗ			10
Усього годин	16	14	60

6. Система оцінювання курсу			
Загальна система оцінювання курсу	100 бальна – 1000 балів протягом семестру		
	Поточне тестування та самостійна робота		
	Модуль 1		Модуль 2
	Змістовий модуль 1 поточний контроль	Змістовий модуль 2 Самостійна робота	Змістовий модуль 3 Індивідуальне науково-дослідне завдання
	Теми 1-16 50	Теми 1-16 30	Теми 1-16 20
100			
Семінарські заняття	Поточні оцінки 2, 3, 4, 5, які можуть отримати під час семінарських занять сумуються і розраховується середнє арифметичне (із заокругленням до десятих). Середній бал за поточний контроль переводиться у 50 бальну шкалу.		
Самостійна робота	Студент опрацьовує питання, що призначенні для самостійного вивчення і для контролю проходить тестування в системі дистанційного навчання (дві спроби – кращий результат). Максимальна кількість балів за тестування становить 30 балів.		
Вимоги до письмової роботи	Вивчення дисципліни передбачає обов'язкове виконання індивідуального науково-дослідного завдання (ІНДЗ). Студент бере за основу реальне підприємство на якому працює він, його батьки, родичі чи знайомі; або яке розміщено за місцем проживання. Вихідними даними є загальні характеристики підприємства, характер виробничої діяльності, асортимент продукції, що випускається, ринкові позиції. Розробляє та оформляє роботу "Техніко-економічні показники підприємства" на аркуші формату А4 і приносить на останнє семінарське заняття. Максимальна кількість балів за ІНДЗ становить 20 балів.		
Умови допуску до підсумкового контролю	ЗМ 1. Поточний контроль (1-50 балів). ЗМ 2. Самостійна робота (1-30 балів). ЗМ 3. Індивідуальне науково-дослідне завдання (1-20 балів).		
7. Політика курсу			
Підсумковою формою контролю є залік. Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/ . Відвідання занять є важливою складовою навчання. Дозволяється вільне відвідування лекцій. Пропуски практичних занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку на консультаціях, при цьому оцінка не ставиться, а пропуски заокругляються.			
8. Рекомендована література			
<ol style="list-style-type: none"> Вігуржинська С. Ю. Економіка підприємства [Текст] : [навч. посіб.] / Вігуржинська С. Ю., Басюркіна Н. Й., Свистун Т. В.; [за ред. С. Ю. Вігуржинської]. - Одеса : Гуляєва В. М. [вид.], 2018. - 115, с. Дмитрієв І. А. Економіка підприємства [Текст] : навч. посіб. для практ. занять і самост. роботи студентів ВНЗ / Дмитрієв І. А., Шевченко І. Ю. ; Харків. нац. автомоб.-дорож. ун-т. - Харків : Бровін О. В., 2018. - 291 с. Економіка підприємства [Текст] : [навч. посіб.] / Вігуржинська С. Ю., Басюркіна Н. Й., Свистун Т. В.; [за ред. С. Ю. Вігуржинської]. - Одеса : Гуляєва В. М. [вид.], 2018. - 115, [1] с. Економіка підприємства [Текст] : навч. посіб. / [Л. Л. Лазебник та ін.] ; Держ. фіск. служба України, Ун-т держ. фіск. служби України. - Ірпінь : Ун-т ДФС України, 2018. - 499 с. Економіка підприємства [Текст] : навч. посіб. / [Н. М. Колпаченко та ін.]. - Харків : Діса плюс, 2019. - 277 с. Економіка підприємства [Текст] : навч. посіб. / Нац. ун-т "Києво-Могилян. акад." ; уклад.: Н. В. 			

Романченко, Т. В. Кожемякіна, К. В. Пічик. - Київ : НаУКМА, 2018. - 302 с.

7. Економіка підприємства [Текст] : навч. посіб. / С. М. Рогач [та ін.]. - Київ : Компринт, 2018. - 391 с.

8. Економіка підприємства [Текст] : підручник / [Н. В. Якименко-Терещенко та ін.] ; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Н. В. Якименко-Терещенко ; Харків. торг.-екон. ін-т Київ. нац. торг.-екон. ун-ту. - Харків : Вид-во Іванченко І. С., 2018. - 451 с.

9. Михайлов С. І. Економіка підприємства [Текст] : навч. посіб. для студентів ВНЗ / С. І. Михайлов, Л. М. Степасюк, С. В. Городенко ; Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. - Київ : Компринт, 2018. - 417 с.

10. Трегубов О. С. Економіка підприємства [Текст] : навч. посіб. [для студентів ВНЗ] / О. С. Трегубов [та ін.] ; за заг. ред. Трегубова О. С. ; Донец. нац. ун-т ім. Василя Стуса. - Вінниця : ТВОРИ, 2019. - 228 с.

Наочні матеріали

1. Методичні рекомендації для проведення практичних занять з дисципліни «Економіка підприємства» / уклад. О. І. Ємець. 2-ге вид., стер – Івано-Франківськ.: ЛПК, 2019. – 56 с.

2. Словник термінів і понять з дисципліни «Економіка підприємства» / уклад. О. І. Ємець. 2-ге вид., стер – Івано-Франківськ : Тіповіт, 2019. – 32 с.

Викладач

Ємець О.І.